

Щодо проєкту Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення»

1. Згідно із статтею 1 проєкту Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення» (далі – проєкт Закону) запроваджується мораторій на підвищення цін (тарифів) на ринку природного газу та у сфері теплопостачання. Зокрема, частиною першою статті 1 проєкту Закону, передбачено, що протягом дії воєнного стану в Україні та протягом шести місяців після місяця, в якому його буде припинено або скасовано, **забороняється підвищувати: тарифи на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) та послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.**

При цьому статтею 3 проєкту Закону визначено гарантії, що надаються суб'єктам господарювання, зокрема встановлено, що суб'єктам господарювання, що здійснюють виробництво та/або транспортування та/або постачання теплової енергії, надають послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, щодо яких запроваджено мораторій згідно з частиною першою статті 1 цього Закону, компенсується різниця в тарифах.

Із запропонованої редакції вбачається, що мораторій і компенсація різниці в тарифах стосується усіх категорій споживачів теплової енергії, послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

Натомість Закон України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення», до якого проєктом Закону також передбачаються зміни, визначає механізм компенсації різниці в тарифах лише в частині населення, установ і організацій, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів.

З огляду на зазначене, норми законопроекту потребують доопрацювання в частині категорій споживачів (в частині запровадження мораторію на підвищення тарифів для відповідної категорії споживачів та здійснення компенсації різниці в тарифах).

2. Запроваджуючи мораторій на підвищення цін (тарифів) на ринку природного газу, частиною другою статті 1 проєкту Закону визначено, що протягом дії воєнного стану в Україні та протягом шести місяців після місяця, в якому його

буде припинено або скасовано, ціна на природний газ для побутових споживачів не підлягає збільшенню від ціни, що застосовувалася у відносинах між постачальником та побутовими споживачами станом на 24 лютого 2022 року.

Таким чином, для побутових споживачів природного газу визначено рівень ціни на природний газ.

Однак, при запровадженні мораторію на підвищення цін (тарифів) у сфері теплопостачання, проектом Закону **не визначено ціни природного газу для суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання.**

Враховуючи зазначене, пропонуємо у проекті Закону визначити:

- 1) граничну ціну природного газу для **суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання;**
або
- 2) **передбачити покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу в частині виробників теплової енергії.**

3. Частиною першою статті 3 проекту Закону передбачається, що обсяги різниці в тарифах з урахуванням додаткових витрат, що підлягають компенсації згідно з цією частиною, методика визначення якої затверджується Кабінетом Міністрів України, *затверджуються щоквартально центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері житлово – комунального господарства, за погодженням з Держаудитслужбою на підставі даних, що надаються суб'єктами господарювання, що здійснюють виробництво та/або транспортування та/або постачання теплової енергії, надають послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.*

По-перше, зазначений механізм суперечить положенням Закону України від 3 листопада 2016 року № 1730-VIII «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» (далі – Закон №1730), який передбачає, що підтвердження наявних обсягів заборгованості з різниці в тарифах здійснюється територіальними комісіями з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах, до складу яких включаються представники Державної аудиторської служби України та територіальних органів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

По-друге, Мінрегіон відповідно до Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 р. №197 (із змінами), не наділений повноваженнями щодо *затвердження* обсягів різниці в тарифах з урахуванням додаткових витрат, що підлягають компенсації;

З огляду на зазначене, частина перша статті 3 проєкту Закону потребує суттєвого доопрацювання.

4. **Змінами, що передбачені підпунктом 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону до статті 5 Закону №1730, передбачено:**

«Повне або часткове нездійснення платежів за договором про реструктуризацію заборгованості, укладеним відповідно до цього Закону, у розмірі, що дорівнює сумі *двомісячних платежів* за такими договором, є підставою для:

безоплатного переходу права власності на 100 відсотків статутного капіталу (майно, у тому числі єдиний майновий комплекс) теплопостачальної та(або) теплогенеруючої організації до постачальника природного газу;

настання строку оплати щодо усієї суми реструктуризованої та непогашеної заборгованості згідно з договором про реструктуризацію заборгованості і її дострокового стягнення;

нарахування на непогашену суму реструктуризованої заборгованості неустойки (штрафів, пені), процентів річних, інфляційних нарахувань згідно з умовами договорів про постачання (купівлю-продаж) природного газу, надання послуг з розподілу або транспортування природного газу.».

Запропоновані зміни стосовно зменшення суми з тримісячних платежів до двомісячних, передачі права власності та посилення засобів впливу категорично не підтримуються.

5. Згідно із преамбулою проєкту Закону передбачено, що цей Закон визначає **особливості регулювання відносин** на ринку природного газу та у **сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення.**

Проте ні проєктом Закону, ні змінами до Закону №1730 згідно із проєктом Закону, **не визначено особливостей урегулювання заборгованості окремих суб'єктів ринку природного газу та у сфері теплопостачання, зокрема тих виробничі потужності (підрозділи) яких на день набрання чинності цим Законом розташовані на території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, або зруйновані внаслідок проведення воєнних (бойових) дій.**
